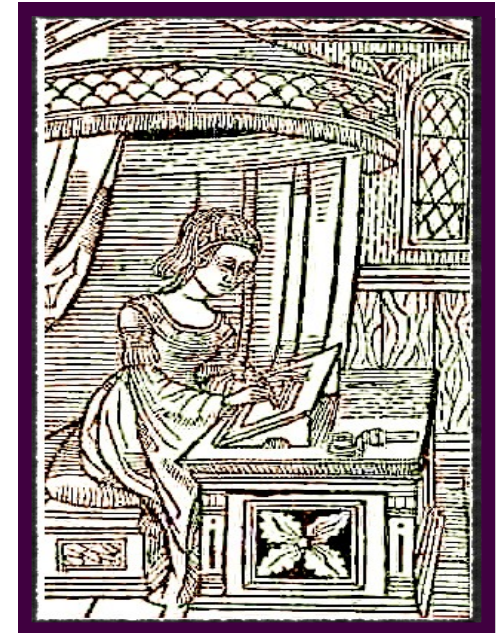

«Ens tenen assitiats per mar ab multitud de fustes i galeres».
Cors, defensa i captiveri a Balears (1480-1620)

ANDREU SEGUÍ

(Universitat de les Illes Balears / Universitat Pompeu Fabra)

Dijous, 27 d'abril de 2017 - 16:00h

Sala d'Actes

Institució Milà i Fontanals

C/de les Egipcíiques, 15
08001 Barcelona

ORGANITZA:

CSIC

COL·LABORA:

Institut de Recerca en
Cultures Medievales
UNIVERSITAT DE BARCELONA

«Ens tenen assitiats per mar ab multitud de fustes i galeres».

Cors, defensa i captiveri a Balears (1480-1620)

La Mediterrània va ser un escenari de navegació i comerç entre els ports de les seves costes, però també l'espai on s'enfrontaren alguns estats que intentaren controlar les rutes d'intercanvi. Les seves guerres no es limitaren a batalles entres les seves flotes i els seus exèrcits. També lluitaren per mitjà del cors, una forma de violència marítima reglamentada i exercida per naus armades per particulars contra la navegació i les costes dels enemics polítics i religiosos de l'Estat. Els pobles del litoral mediterrani van haver de desenvolupar tota una sèrie de mecanismes per reduir el grau d'inseguretat marina i defensar-se, intentant minimitzar les pèrdues econòmiques i humanes provocades per les ràtzies corsàries. Aquest tipus de guerra, que ja s'havia donat al llarg de l'edat mitjana, assolí una nova dimensió al segle XVI enfrontant a dos estats de grans dimensions, la Monarquia hispànica i l'Imperi otomà, i per la consolidació d'innovacions tècniques com l'ús d'artilleria.

La historiografia sol basar-se en les cròniques dels segles XVI-XVII per presentar la Mediterrània com una mar on l'armada otomana i els corsaris musulmans atacaven contínuament les costes cristianes, emportant-se'n els seus habitants com a captius. La pervivència d'aquesta idea és clara en el cas de Balears. Revisar-la no pretén negar l'existència d'una amenaça corsària, ni el fet de que part dels seus habitants foren capturats i esclavitzats per l'enemic. L'objectiu és examinar la dinàmica i l'evolució dels atacs enemics, però també la dedicació de les pròpies societats illenques al cors, en un període de llarga durada, que va des de 1480 fins a 1620. Fer-ho serveix de base per estudiar la resposta defensiva de la Corona i de les institucions locals, situant vigilants a la costa, organitzant la població en milícies, modernitzant el seu armament, construint fortificacions i armant naus. La confrontació d'aquestes dues qüestions permet valorar l'impacte del cors en termes de pèrdua d'embarcacions i de població, però també l'efectivitat del sistema defensiu pel que fa als enemics capturats i els atacs rebutjats. Per tant, es tracta d'analitzar sistemàticament un problema al qual s'enfrontaren molts dels territoris de la mediterrània, utilitzant com l'arxipèlag Balear com a estudi de cas.

Coordinació i informació:

Victòria A. Burguera Puigserver (IMF-CSIC / UIB)

Pol Junyent Molins (IMF-CSIC)

Marta Manso Rubio (IMF-CSIC/UB)

Laura Miquel Milian (IMF-CSIC)

estudismedievals@imf.csic.es

Departament de Ciències Històriques-Estudis Medievals
C/de les Egipcíaques, 15, 08001 Barcelona
Telf.: +34 93 442 3489